

CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/a.2186 din „17” 05 2016

La nr.04/5-2562 din 22.04.2016

Ministerul Economiei

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție - 4 file;

Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 3 file.

Director

Viorel CHETRARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi - completarea cu un nou capitol VI cu indice 1 "Antreprenoriatul social și întreprinderea socială", Legea nr.837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești - art.26 cu indice 1, Codul fiscal, Legea nr.102 din 13 martie 2003, Legea nr.96 din 13 aprilie 2007, etc)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. **Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. **Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. **Scopul promovării proiectului.** Proiectul are drept scop asigurarea cadrului legal necesar pentru implementarea unui nou concept de „antreprenoriat social”.

În proiect se propune amendarea mai multor legi în vederea asigurării reglementării conceptului și definiției de antreprenoriat social, întreprindere socială și lista activităților din acest domeniu, subiecților și condițiilor de atribuire a statutului de întreprindere socială, facilităților aplicate persoanelor ce practică activitatea de antreprenoriat social, cât și în vederea instituirii Comisiei Naționale pentru Antreprenoriatul Social.

d. **Suficiența argumentării.** Antreprenoriatul social este un concept folosit în multe state și este tipul de antreprenoriat care are ca scop creșterea bunăstării societății (scop ce prevalează obiectivul maximizării profitului). Profitul întreprinderilor care practică antreprenoriatul social se reinvestește pentru a susține o cauză socială, a identifica noi nevoi sociale, a încuraja incluziunea în societate a persoanelor cu dizabilități, a realiza piețe pentru nevoile neacoperite, a asigura ocuparea forței de muncă și a utiliza resurse alternative. Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului, fiind reliefate argumente elocvente, care evidențiază temeiul legal și necesitatea elaborării și promovării proiectului.

Totodată, unele lacune din proiect riscă să creeze pîrghii de folosire a conceptului de

antreprenoriat social în vederea delapidării fondurilor, spălării banilor și evaziunii fiscale. Asupra acestor obiecții ne vom expune în cadrul compartimentului „Evaluarea în fond” al prezentului Raport.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Deși autorul specifică că pentru implementarea proiectului sunt necesare cheltuieli, acesta nu a făcut evaluările necesare cu privire la disponibilitatea resurselor financiare. Astfel, autorul nu evaluează cantitativ, ci doar specifică argumente generale cu privire la necesitatea cheltuielilor și domeniile în care urmează a fi alocate mijloace financiare. Există riscul ca proiectul să nu dispună de acoperire financiară suficientă pentru a fi implementat și, într-un final, va rămâne unul declarativ.

Mai mult, conform art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern. Totodată, conform alin.(6) nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. Respectiv, prin propunerile autorului de a institui facilități fiscale noi fără a efectua calcule estimative și fără a indica sursa de acoperire a pierderilor bugetare există riscul prejudicierii bugetului de stat.

Prin urmare, menționăm că un proiect să fie viabil, analiza costurilor de implementare este o condiție indispensabilă în acest sens.

Pe lângă acestea, având în vedere că facilitățile propuse vor avea impact asupra bugetelor unităților administrativ teritoriale, considerăm necesară garantarea principiului dialogului instituțional, care presupune informarea și consultarea de către stat, în timp util, a autorităților publice locale, în procesul de planificare și de luare a deciziilor, prin structurile asociative, asupra oricăror chestiuni ce le privesc în mod direct.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235/20.07.2006.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Cu referire la conceptul de antreprenoriat social, considerăm că implementarea acestuia în Republica Moldova va spori durabilitatea activității organizațiilor societății civile, va soluționa un set de probleme sociale, va susține persoanele cu dizabilități și persoanele defavorizate inclusiv prin diversificarea surselor de venituri și crearea locurilor de muncă etc.

Concomitent, există un pericol iminent ca prevederile proiectului să fie la nivel declarativ, din lipsa surselor de finanțare.

Pe lângă acestea, unele aspecte din proiect vor permite persoanelor sau grupurilor de persoane sub pretextul antreprenoriatului social de a se eschiva de la plata taxelor fiscale sau să participe la delapidarea fondurilor și spălarea banilor.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Conform art.12 „Sectorul privat” din Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției adoptată la New York la 31 octombrie 2003 și ratificată prin Legea nr.158-XVI din 06.07.2007, Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsuri pentru prevenirea corupției implicând sectorul privat, întărirea normelor de contabilitate și audit în sectorul privat și, dacă este cazul, prevederea de sancțiuni civile, administrative sau penale eficiente, proporționate și punitive, în caz de nerespectare a acestor măsuri. Măsurile care permit atingerea acestor obiective pot include, promovarea transparenței între entitățile private, inclusiv, dacă este cazul, a măsurilor privind identitatea persoanelor fizice și juridice implicate în înființarea și în gestiunea societăților; prevenirea folosirii improprie a procedurilor de reglementare a entităților private, inclusiv a procedurilor privind subvențiile și licențele acordate de către autoritățile publice pentru activități comerciale etc.

Art.14 „Măsuri de prevenire a spălării banilor” prevede un set de măsuri care necesită a fi respectate în vederea prevenirii și combaterii spălării banilor..

În sensul celor expuse, considerăm că un set de norme din proiect contravin celor enunțate supra cum ar fi normele ce pot fi interpretate în vederea beneficiii de facilități din partea statului sub pretextul desfășurării activității de antreprenoriat social, lipsa consultării autorităților administrației publice locale asupra aspectelor ce pot încălca principiul autonomiei financiare. Asupra acestor obiecții ne vom expune în cadrul compartimentului „Evaluarea în fond” al prezentului Raport.

Totodată, date fiind obiecțiile expuse în acest raport cu privire la neîntrunirea rigorilor de expertiză anticorupție, considerăm proiectul insuficient compatibil cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Fiind plasat pe pagina web oficială a Ministerului Economiei la momentul examinării, proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Art.VII – modificările și completările propuse la art.5 alin.(2) din Legea nr.96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice.

Menționăm că autorul propune amendamente la o lege deja abrogată. Respectiv, modificările și completările propuse nu vor produce nici un efect juridic, ceea ce pune în pericol buna implementare a proiectului.

Accentuăm că actualmente, în vigoare, este Legea privind achizițiile publice nr.131 din 03.07.2015, iar modificările corespunzătoare necesită a fi făcute nemijlocit în acest act.

Recomandarea: Art.VII necesită a fi exclus, iar modificările de rigoare necesită a fi făcute în Legea nr.131/2015.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art.I – completarea Legii nr.845-XII/1992 cu art.36/1 alin.(2):

pct.8) promovarea unor activități de protecție a patrimoniului național, inclusiv cultural, tehnic, natural, etc;

pct.11) realizarea altor activități din domeniul educației, culturii, ocrotirii sănătății, creșterii bunăstării, dezvoltării comunitare, protecției și asistenței sociale dacă aceste activități sunt îndreptate exclusiv spre consolidarea coeziunii economice și sociale și creșterea incluziunii sociale.

Antreprenoriatul social presupune desfășurarea unor activități în folosul comunității, iar pentru prestarea acestor activități se prevăd scutiri și beneficii din partea statului. În acest sens, pentru a nu prejudicia statul prin interpretarea normelor cu privire la domeniile calificate în categoria de antreprenoriat social, se impune evitarea formulărilor ambigui care pot genera discreții.

În sensul celor expuse, considerăm că sintagma „altor activități” și abrevierea „etc” vor fi aplicate în sensul calificării oricărui gen de activitate ca antreprenoriat social.

Recomandarea: Sintagma „altor activități” și abrevierea „etc” necesită a fi revăzute în vederea concretizării, excluderii și stabilirii exprese a domeniilor de activitate.

Art.I – completarea Legii nr.845-XII/1992 cu art.36/1 alin.(2) constituie activități de antreprenoriat social activitățile orientate spre:

Domeniile propuse de autor pentru a fi calificate ca activități de antreprenoriat social sunt formulate în mod general. În contextul în care se propun careva facilități din partea statului necesită a fi stabilite expres genurile de activitate pentru a evita orice echivoc atât din partea instituțiilor statului, cît și din partea celor ce desfășoară acest tip de antreprenoriat.

Recomandarea: Recomandăm instituirea unei norme care să prevadă că genurile de activități specifice pentru fiecare din domeniile indicate la art.36/2 vor fi stabilite printr-o Hotărîre de Guvern. În caz contrar, norma va genera interpretări în vederea delapidării fondurilor, evaziunilor fiscale și spălarea banilor.

Art.III – modificările și completările operate în Codul fiscal:

1. completarea art.20 cu litera z/14);

2. completarea cu articolul 53/4;

3. completarea art.283 cu litera b/1);

4. completarea art.295 lit.g din Codul fiscal în final cu textul „,precum și întreprinderile sociale, inclusiv întreprinderile sociale de inserție;”;

5. completarea art.306 cu lit. d/1.

Amendamentele de la Codul fiscal au drept scop scutirea de taxe și impozitea asociațiilor obștești, fundațiilor și instituțiilor private care desfășoară activități de antreprenoriat social și întreprinderile sociale, inclusiv întreprinderile sociale de inserție.

Atragem atenția că scopul principal al proiectului este promovarea activității antreprenoriatului social, respectiv toate facilitățile necesită a fi îndreptate pentru susținerea

acestor activități.

Din modificările propuse de autor rezultă că facilitățile pot fi aplicate pentru orice tip de activitate prestat de persoanele menționate. Respectiv, există riscul ca scutirile să fie aplicate eronat și contrar scopului proiectului ceea ce va prejudicia imaginea antreprenoriatului social și va afecta bugetul de stat.

Recomandarea: La art.20 litera z/14) necesită a fi specificat că doar dividendele din profitul obținut din activitatea de antreprenoriat vor fi considerate ca surse de venit neimpozabile.

La art.53/4 va fi indicat că scutirea de la plata impozitului se va efectua doar pentru venitul obținut din activitatea de antreprenoriat social.

La art.283 litera b/1) urmează a fi specificat că scutirea de impozit pe bunuri imobiliare se va aplica pentru bunurile dobândite din prestarea activității de antreprenoriat social.

La art.295 lit.g scutirea de la plata taxelor locale se va aplica doar pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii în care se practică activitatea de antreprenoriat social.

La art.306 cu lit. d/1 urmează a fi specificat că pentru apa care a fost extrasă și utilizată în activități de antreprenoriat social nu va fi aplicată taxa pentru apă.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Art.I – completarea Legii nr.845-XII/1992 cu art.36/1 alin.(1) antreprenoriatul social – Cu referire la noțiunea de antreprenoriat social.

Evidențiem că principalul factor care diferențiază antreprenoriatul social de cel clasic îl prezintă scopul urmărit de persoanele care activează în domeniile respective (realizarea unui obiectiv social vizavi de maximizarea profitului).

Respectiv, în cazul Antreprenoriatului social profitul este reinvestit în totalmente pentru a identifica noi obiective sociale și realizarea lor.

Reieșind din textul Art.36/1 alin.(1) rezultă că antreprenoriatul social este o acțiune de participare la realizarea obiectivelor sociale nu și reinvestirea continuă a profitului în identificarea și soluționarea acestor obiective.

În acest sens, există riscul interpretării normei în vederea participării cu o cotă neesențială din profitul întreprinderilor la acțiuni sociale. Ulterior sub pretextul de antreprenoriat social de a pretinde la facilități din partea statului.

Recomandarea: Pentru a evita situațiile de interpretare a normei, considerăm oportun completarea normei astfel încât să fie indicat expres că profitul obținut de persoanele care practică antreprenoriatul social urmează a fi reinvestit în scopul realizării unor obiective de ordin social sau comunitar.

Art.I – completarea Legii nr.845-XII/1992cu art.36/3 Condiții pentru atribuire a statutului de întreprindere socială și a statutului de întreprindere socială de inserție – alin.(1) pct.5) reinvestește cel puțin 90% din profit în realizarea obiectivelor din domeniile stipulate expres în actul de constituire.

Este salutar faptul că autorul a menționat expres genurile de activitate care pot fi calificate ca activități de antreprenoriat social. Totodată, menționăm că simpla indicare în actul de constituire a unela din activitățile antreprenoriatului social nu garantează reinvestirea a 90% din profit nemijlocit către dezvoltarea activității date. Or, în actul de constituire pot fi indicate o serie de activități care nu pot fi atribuite antreprenoriatului social.

Concomitent, autorul prevede o serie de facilități fiscale pentru întreprinderile sociale. Respectiv, orice persoană (fizică/juridică) poate indica în actul de constituire unul din

domeniile prevăzute expres în proiect doar pentru a putea fi calificată ca întreprindere socială și a beneficia de facilități, iar datorită sintagmei „domeniile stipulate expres în actul de constituire” profitul poate fi reinvestit în orice activitate care nu se încadrează în antreprenoriatul social.

Asemenea lacune vor putea fi interpretate în vederea spălării banilor, evaziunii fiscale și delapidării fondurilor.

Recomandarea: Pentru a nu admite abuzuri din partea anumitor grupuri de persoane recomandăm completarea normei după sintagma „realizarea obiectivelor din domeniile” cu sintagma „stabilite la art.36/1 alin.(2) și”.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Ca obiecție generală asupra proiectului.

Proiectul presupune acordarea unor facilități fiscale din partea statului. Respectiv, scutirea de careva taxe va influența nemijlocit bugetele unităților administrativ teritoriale.

În acest sens, menționăm că în conformitate cu art.8 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă nr.435-XVI din 28.12.2006 autoritățile administrației publice locale sunt consultate în procesul de elaborare, adoptare sau modificare a legilor sau altor acte normative referitoare la organizarea și funcționarea administrației publice locale.

Concomitent, art.3 alin.(5) din Legea privind finanțele publice locale nr.397-XV din 16.10.2003 prevede că autoritățile administrației publice locale urmează a fi consultate în modul corespunzător asupra procedurilor de redistribuire a resurselor ce urmează a fi alocate acestora, precum și asupra modificărilor operate în legislație referitor la funcționarea sistemului finanțelor publice locale.

În sensul celor expuse, proiectul riscă să prejudicieze principiile autonomiei decizionale, organizaționale, gestionare și financiare consacrate de art.3 al Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006.

Recomandarea: Considerăm necesar consultarea autorităților administrației publice locale în vederea adaptării proiectului la condițiile actuale ale economiei țării, la necesitățile cetățenilor și pentru a evita prejudicierea interesului general al societății.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Ca obiecție generală asupra proiectului.

În contextul în care se propune un concept nou (pentru Republica Moldova) în domeniul activității de antreprenoriat, este necesar a fi prevăzute toate aspectele care vor pune bariere în calea dezvoltării ideii, dar în același timp evitarea abuzurilor din partea unor persoane care au anumite interese.

Un aspect important omis de către autor este lipsa prevederilor cu privire la controlul activității de antreprenoriat social (autoritățile cu atribuții de control, modul de constatare și calificare a încălcărilor etc.). Mai mult, nu sunt stabilite sancțiunile pentru nerespectarea condițiilor de desfășurare a antreprenoriatului social. Există riscul ca pentru încălcările

admise în acest domeniu să fie aplicate sancțiuni necorespunzătoare sau neproportionale prejudiciului cauzat. Exemplu: o persoană beneficiază de scutiri și facilități din partea statului, în același timp nu întrunește condiția de reinvestire a profitului, ulterior aceasta poate achita o amendă pentru încălcarea admisă și să își desfășoare în continuare activitatea fără a returna prejudiciul cauzat statului.

Recomandarea: Proiectul necesită a fi completat cu prevederi referitoare la modul de efectuare a controalelor activității de antreprenoriat social, răspunderea pentru încălcările admise (ex: retragerea statutului de întreprindere socială cu recuperarea prejudiciului cauzat și limitarea dreptului de a pretinde la acest statut pe o perioadă de 3 ani) și sancțiunile ce urmează a fi aplicate.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Tepordei Călin
Inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
16 Mai 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea nr.845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi - completarea cu un nou capitol VI cu indice 1 "Antreprenoriatul social și întreprinderea socială", Legea nr.837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești - art.26 cu indice 1, Codul fiscal, Legea nr.102 din 13 martie 2003, Legea nr.96 din 13 aprilie 2007, etc)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Art.VII – modificările și completările propuse la art.5 alin.(2) din Legea nr.96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice.	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Menționăm că autorul propune amendamente la o lege deja abrogată. Respectiv, modificările și completările propuse nu vor produce nici un efect juridic, ceea ce pune în pericol buna implementare a proiectului. Accentuăm că actualmente, în vigoare, este Legea privind achizițiile publice nr.131 din 03.07.2015, iar modificările corespunzătoare necesită a fi făcute nemijlocit în acest act.	Art.VII necesită a fi exclus, iar modificările de rigoare necesită a fi făcute în Legea nr.131/2015.
2	Art.I – completarea Legii nr.845-XII/1992 cu art.36/1 alin.(2): pct.8) promovarea unor activități de protecție a patrimoniului național, inclusiv cultural, tehnic, natural, etc; pct.11) realizarea altor	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Antreprenoriatul social presupune desfășurarea unor activități în folosul comunității, iar pentru prestarea acestor activități se prevăd scutiri și beneficii din partea statului. În acest sens, pentru a nu prejudicia statul prin interpretarea normelor cu privire la domeniile calificate în categoria de antreprenoriat social, se impune evitarea	Sintagma „altor activități” și abrevierea „etc” necesită a fi revăzute în vederea concretizării, excluderii și stabilirii exprese a domeniilor de activitate.

	<p>activități din domeniul educației, culturii, ocrotirii sănătății, creșterii bunăstării, dezvoltării comunitare, protecției și asistenței sociale dacă aceste activități sunt îndreptate exclusiv spre consolidarea coeziunii economice și sociale și creșterea incluziunii sociale.</p>		<p>formulărilor ambigui care pot genera discreții. În sensul celor expuse, considerăm că sintagma „altor activități” și abrevierea „etc” vor fi aplicate în sensul calificării oricărui gen de activitate ca antreprenoriat social.</p>	
3	<p>Art.I – completarea Legii nr.845-XII/1992 cu art.36/1 alin.(2) constituie activități de antreprenoriat social activitățile orientate spre:</p>	<p>Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative</p>	<p>Domeniile propuse de autor pentru a fi calificate ca activități de antreprenoriat social sunt formulate în mod general. În contextul în care se propun careva facilități din partea statului necesită a fi stabilite expres genurile de activitate pentru a evita orice echivoc atât din partea instituțiilor statului, cât și din partea celor ce desfășoară acest tip de antreprenoriat.</p>	<p>Recomandăm instituirea unei norme care să prevadă că genurile de activități specifice pentru fiecare din domeniile indicate la art.36/2 vor fi stabilite printr-o Hotărâre de Guvern. În caz contrar, norma va genera interpretări în vederea delapidării fondurilor, evaziunilor fiscale și spălarea banilor.</p>
4	<p>Art.III – modificările și completările operate în Codul fiscal: 1. completarea art.20 cu litera z/14); 2. completarea cu articolul 53/4; 3. completarea art.283 cu litera b/1); 4. completarea art.295 lit.g din Codul fiscal în final cu textul „precum și întreprinderile</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Amendamentele de la Codul fiscal au drept scop scutirea de taxe și impozitea asociațiilor obștești, fundațiilor și instituțiilor private care desfășoară activități de antreprenoriat social și întreprinderile sociale, inclusiv întreprinderile sociale de inserție. Atragem atenția că scopul principal al proiectului este promovarea activității antreprenoriatului social, respectiv toate facilitățile necesită a fi îndreptate pentru susținerea acestor activități.</p>	<p>La art.20 litera z/14) necesită a fi specificat că doar dividendele din profitul obținut din activitatea de antreprenoriat vor fi considerate ca surse de venit neimpozabile. La art.53/4 va fi indicat că</p>

	<p>sociale, inclusiv întreprinderile sociale de inserție;”; 5. completarea art.306 cu lit. d/1.</p>		<p>Din modificările propuse de autor rezultă că facilitățile pot fi aplicate pentru orice tip de activitate prestat de persoanele menționate. Respectiv, există riscul ca scutirile să fie aplicate eronat și contrar scopului proiectului ceea ce va prejudicia imaginea antreprenoriatului social și va afecta bugetul de stat.</p>	<p>scutirea de la plata impozitului se va efectua doar pentru venitul obținut din activitatea de antreprenoriat social. La art.283 litera b/1) urmează a fi specificat că scutirea de impozit pe bunuri imobiliare se va aplica pentru bunurile dobândite din prestarea activității de antreprenoriat social. La art.295 lit.g scutirea de la plata taxelor locale se va aplica doar pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii în care se practică activitatea de antreprenoriat social. La art.306 cu lit. d/1 urmează a fi specificat că pentru apa care a fost extrasă și utilizată în activități de antreprenoriat social nu va fi aplicată taxa pentru apă.</p>
5	<p>Art.I – completarea Legii nr.845-XII/1992 cu art.36/1 alin.(1) antreprenoriatul social – Cu referire la noțiunea de antreprenoriat social.</p>	<p>Stabilirea condițiilor adaptate convenției anumitor persoane sau grupuri</p>	<p>Evidențiem că principalul factor care diferențiază antreprenoriatul social de cel clasic îl prezintă scopul urmărit de persoanele care activează în domeniile respective (realizarea unui obiectiv social vizavi de maximizarea profitului). Respectiv, în cazul Antreprenoriatului social</p>	<p>Pentru a evita situațiile de interpretare a noimei, considerăm oportun completarea noimei astfel încât să fie indicat expres că profitul obținut de</p>

			<p>profitul este reinvestit în totalmente pentru a identifica noi obiective sociale și realizarea lor. Reieșind din textul Art.36/1 alin.(1) rezultă că antreprenoriatul social este o acțiune de participare la realizarea obiectivelor sociale nu și reinvestirea continuă a profitului în identificarea și soluționarea acestor obiective.</p> <p>În acest sens, există riscul interpretării normei în vederea participării cu o cotă neesențială din profitul întreprinderilor la acțiuni sociale. Ulterior sub pretextul de antreprenoriatul social de a pretinde la facilități din partea statului.</p>	<p>persoanele care practică antreprenoriatul social urmează a fi reinvestit în scopul realizării unor obiective de ordin social sau comunitar.</p>
6	<p>Art.I – completarea Legii nr.845-XII/1992cu art.36/3 Condiții pentru atribuire a statutului de întreprindere socială și a statutului de întreprindere socială de inserție – alin.(1) pct.5) reinvestește cel puțin 90% din profit în realizarea obiectivelor din domeniile stipulate expres în actul de constituire.</p>	<p>Stabilirea condițiilor adaptate convenției anumitor persoane sau grupuri</p>	<p>Este salutar faptul că autorul a menționat expres genurile de activitate care pot fi calificate ca activități de antreprenoriatul social. Totodată, menționăm că simpla indicare în actul de constituire a uneia din activitățile antreprenoriatului social nu garantează reinvestirea a 90% din profit nemijlocit către dezvoltarea activității date. Or, în actul de constituire pot fi indicate o serie de activități care nu pot fi atribuite antreprenoriatului social.</p> <p>Concomitent, autorul prevede o serie de facilități fiscale pentru întreprinderile sociale. Respectiv, orice persoană (fizică/juridică) poate indica în actul de constituire unul din domeniile prevăzute expres în proiect doar pentru a putea fi calificată ca întreprindere socială și a beneficia de facilități, iar datorită sintagmei „domeniile stipulate expres în actul de constituire” profitul poate fi reinvestit în orice activitate care nu se încadrează în antreprenoriatul social.</p> <p>Asemenea lacune vor putea fi interpretate în</p>	<p>Pentru a nu admite abuzuri din partea anumitor grupuri de persoane recomandăm completarea normei după sintagma „realizarea obiectivelor din domeniile” cu sintagma „stabilite la art.36/1 alin.(2) și”.</p>

			vederea spălării banilor, evaziunii fiscale și delapidării fondurilor.	
7	Ca obiecție generală asupra proiectului.	Lipsa transparenței	<p>Proiectul presupune acordarea unor facilități fiscale din partea statului. Respectiv, scutirea de careva taxe va influența nemijlocit bugetele unităților administrativ teritoriale.</p> <p>În acest sens, menționăm că în conformitate cu art.8 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă nr.435-XVI din 28.12.2006 autoritățile administrației publice locale sunt consultate în procesul de elaborare, adoptare sau modificare a legilor sau altor acte normative referitoare la organizarea și funcționarea administrației publice locale.</p> <p>Concomitent, art.3 alin.(5) din Legea privind finanțele publice locale nr.397-XV din 16.10.2003 prevede că autoritățile administrației publice locale urmează a fi consultate în modul corespunzător asupra procedurilor de redistribuire a resurselor ce urmează a fi alocate acestora, precum și asupra modificărilor operate în legislație referitor la funcționarea sistemului finanțelor publice locale.</p> <p>În sensul celor expuse, proiectul riscă să prejudicieze principiile autonomiei decizionale, organizaționale, gestionare și financiare consacrate de art.3 al Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006.</p>	Considerăm necesar consultarea autorităților administrației publice locale în vederea adaptării proiectului la condițiile actuale ale economiei țării, la necesitățile cetățenilor și pentru a evita prejudicierea interesului general al societății.
8	Ca obiecție generală asupra proiectului.	Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor proiectului	În contextul în care se propune un concept nou (pentru Republica Moldova) în domeniul activității de antreprenoriat, este necesar a fi prevăzute toate aspectele care vor pune bariere în calea dezvoltării ideii, dar în același timp evitarea	Proiectul necesită a fi completat cu prevederi referitoare la modul de efectuare a controalelor activității de

		<p>abuzurilor din partea unor persoane care au anumite interese.</p> <p>Un aspect important omis de către autor este lipsa prevederilor cu privire la controlul activității de antreprenariat social (autoritățile cu atribuții de control, modul de constatare și calificare a încălcărilor etc.). Mai mult, nu sunt stabilite sancțiunile pentru nerespectarea condițiilor de desfășurare a antreprenariatului social. Există riscul ca pentru încălcările admise în acest domeniu să fie aplicate sancțiuni necorespunzătoare sau neproporționale prejudiciului cauzat. Exemplu: o persoană beneficiază de scutiri și facilități din partea statului, în același timp nu întrunește condiția de reinvestire a profitului, ulterior aceasta poate achita o amendă pentru încălcarea admisă și să își desfășoare în continuare activitatea fără a returna prejudiciul cauzat statului.</p>	<p>antreprenariat social, răspunderea pentru încălcările admise (ex: retragerea statutului de întreprindere socială cu recuperarea prejudiciului cauzat și limitarea dreptului de a pretinde la acest statut pe o perioadă de 3 ani) și sancțiunile ce urmează a fi aplicate.</p>
--	--	---	---

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

str. 31 August 1989, nr. 8
MD- 2012, mun. Chișinău
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

08.09.16 nr. 03/10253
La nr. din

Cancelaria de Stat

Urmare a examinării proiectului Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prezentat spre contrasemnare, reiterăm următoarele.

La Art. I din proiect, în scopul evitării unor erori la interpretare, se vor revedea dispozițiile propuse la art.36¹alin.2) sbpct.3) privind *realizarea serviciilor de mediere* prin prisma Legii nr. 137 din 3 iulie 2015 cu privire la mediere. Or, potrivit legii precitate, medierea este o modalitate de soluționare alternativă a litigiilor pe cale amiabilă, în cadrul unui proces structurat, flexibil și confidențial, cu asistența unui sau mai multor mediatori.

Art.36³ propus de autori la *Legea nr.845 din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi*, conține dispoziții echivoce. Condițiile inserate în articolul respectiv urmează a fi divizate, astfel încât, acestea să reglementeze condițiile pe care trebuie să le întrunească solicitantul pentru atribuirea statutului de întreprindere socială sau a statutului de întreprindere de inserție, precum și obligații impuse acestora după atribuirea statutului respectiv. La fel, se impune și stabilirea unui mecanism de sancționare în caz de încălcare a obligațiilor menționate supra.

Din conținutul dispozițiilor art. 36³ rezultă că, condițiile pentru atribuirea statutului de întreprindere socială și a statutului de întreprindere socială de inserție pot fi impuse unor societăți cu răspundere limitată și cooperativelor de producție, constituite de asociații obștești, fundații, instituții private și/sau persoane fizice, care deja activează. Totodată, nu a fost stabilit un termen limită de activitate a acestora pînă la solicitarea obținerii unui statut menționat.

Alin. (3) din art.36³ prevede termenul de 3 ani pentru care se acordă statutul de întreprindere socială și de întreprindere socială de inserție, dar nu reglementează posibilitatea și condițiile retragerii acestui statut în cazul constatării unor eventuale încălcări din partea beneficiarilor statutului de întreprindere socială și a statutului de întreprindere socială de inserție.

Conținutul alin.(4) din art. 36³ este conceptual greșit, deoarece organizațiile necomerciale nu pot obține statut de întreprindere, fie ele activează cu statut de organizație necomercială fie cu statut de întreprindere.

Alin. (4) al art.36⁴ necesită a fi revizuit, or art. 36³ nu prevede careva acte întocmite pentru confirmarea condițiilor inserate în acest articol.

Alin. (5) al art. 36¹ urmează a fi redactat, deoarece aceste prevederi țin de organizarea internă a Ministerului Economiei și nu pot fi inserate într-un act legislativ.

Considerăm ca fiind inutile prevederile Art. V referitor la amendarea Legii nr. 1007 din 25 aprilie 2002 privind cooperativele de producție și prevederile Art. VII referitor la amendarea Legii nr. 135 din 14 iunie 2007 privind societățile cu răspundere limitată.

La Art. IX menționăm că, în noțiunea de *întreprinderi specializate* inserate în *Legea nr. 60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități*, se regăsesc și întreprinderile sociale de inserție al căror capital statutar este deținut în proporție de 100% de societățile și asociațiile obștești ale persoanelor cu dizabilități, create pentru realizarea scopurilor statutare proprii, în cadrul cărora 50% și mai mult din numărul total al lucrătorilor angajați sunt persoane cu dizabilități. Astfel, în scopul înlăturării dublajului legislativ se va revedea oportunitatea introducerii completărilor propuse de autori.

Nicolae EȘANU,
Viceministru